

Finansdepartementet
Finansmarknadsavdelningen
Enheten för försäkring, pension och
myndighetsstyrning (FMA/FPM)

Yttrande

Stockholm 2023-06-05

EU-kommissionens förslag: "Retail Investment Package"

Svensk Försäkring lämnar i detta yttrande några mer övergripande synpunkter på EU-kommissionens förslag i de delar som avser ändringar i EU:s direktiv om försäkringsdistribution (IDD) och Priip-förordningen. Den korta tidsfristen har inte medgett en djupare analys av det mycket omfattande och komplexa förslaget.

Svensk Försäkring är i grunden positiv till en EU-rättsligt baserad lagstiftning som syftar till att säkerställa ett högt konsumentskydd på försäkringsområdet. Det är därvid t.ex. centralt att lagstiftning finns som förhindrar att kunder drabbas av intressekonflikter vid försäkringsdistributionen. I Sverige finns redan ett sådant regelverk i lagen om försäkringsdistribution där reglerna i IDD genomfördes så sent som i oktober 2018 och då med strängare kundskyddsregler än direktivet kräver. Det innebär att vi på den svenska marknaden redan har ett starkare kundskydd än många andra EU-länder som endast har genomfört IDD-direktivets miniminivå i nationella regelverk. Det finns ännu inte någon analys eller utredning av effekten av de nu föreslagna nya kundskyddsreglerna som påvisar att det i Sverige finns kvarstående problem med intressekonflikter som inte kan hanteras genom tillsyn enligt gällande regler. Från ett svenskt perspektiv innebär därför EU-kommissionens nu aktuella förslag att svenska försäkringsföretag skulle behöva anpassa sig till en ny, omfattande och komplex reglering utan att lagstiftaren dessförinnan analyserat och gjort en väl grundad bedömning om att det finns ett behov av ny reglering med ett skärpt konsumentskydd. Det är förenat med betydande kostnader för försäkringsföretag att ändra modeller för distribution av försäkring och sådana kostnader riskerar att i slutändan drabba kunderna.

EU-kommissionens förslag innebär i flera avseenden stora – och därtill svårbedömda - förändringar i förhållande till nuvarande regelverk. Till detta kommer att förslagen ser ut att innebära tydliga inslag av prisreglering vilket är främmande för EU:s finansmarknad som bygger på konkurrens och i grunden fri prissättning. Beroende på hur förhandlingarna mellan EU-institutionerna utvecklas och hur förhandlingsresultatet i slutändan förtydligas genom delegerade akter, riktlinjer etc. så kan förändringarna potentiellt bli mycket ingripande för den svenska försäkringsmarknaden. Det gäller inte minst i fråga om förutsättningarna för svenska försäkringsföretag att distribuera fond- och depåförsäkring. Svensk

Försäkring noterar i sammanhanget att förslaget innehåller anmärkningsvärt många bemyndiganden till EU-kommissionen samt EIOPA och ESMA att ta fram mer detaljerade regler i flera centrala avseenden. Det innebär allvarliga brister i förutsägbarheten eftersom det inte är möjligt att bedöma den faktiska innebörden av helheten i det reviderade regelverket innan det har publicerats. Det innebär vidare att branschen ges mindre tid att ställa om och anpassa sig till de nya reglerna. Mot den bakgrunden framstår också den i förslaget angivna tidsramen för genomförandet av ändringsdirektivet i nationell rätt som alldeles för kort.

Svensk Försäkrings medlemsföretag distribuerar sina försäkringar på många olika sätt: genom olika kanaler, med eller utan rådgivning, med eller utan olika slags ersättningar till tredje part osv. Det innebär att nya distributionsreglers påverkan kommer att variera från ett företags verksamhet till ett annat. I nuläget är det som sagt oklart hur de nya reglerna slutligen utformas och vad de kommer att innebära i praktiken. Det är dock mycket viktigt att företag som bedriver försäkringsverksamhet även fortsättningsvis får möjlighet att distribuera försäkring på ändamålsenliga sätt.

En mångfald av sätt att distribuera är viktigt både för att främja konkurrens och för att upprätthålla ett högt konsumentskydd. Förändringar av regelverket rörande försäkringsdistribution måste därför föregås av en grundlig analys av hur marknaden fungerar och av effekterna på marknaden av såväl nya förslag som redan genomförd striktare reglering. Det är därför ett oeftergivligt krav att både EU-institutionerna och den svenska lagstiftaren redan i ett tidigt skede av regleringsprocessen gör en bred och noggrann kartläggning och analys av distributionen på försäkringsmarknaden innan ny EU-reglering beslutas och genomförs i nationell rätt: vilka olika distributionskanaler som finns, hur digitaliseringen påverkar distributionen, hur ersättningsmodellerna ser ut och vilka tredjepartsersättningar som förekommer, var det finns risk för intressekonflikter, vilka marknadskonsekvenserna kan bli av förbud mot eller andra krav rörande ersättningar, osv. Först då går det att bedöma om det behövs ny reglering och i förekommande fall hur regleringen ska utformas för att förebygga intressekonflikter och stärka konsumentskyddet.

I detta sammanhang ska åter erinras om att nuvarande distributionsregelverk har tillämpats under en förhållandevis kort tid och att svensk reglering redan går längre än EU-rätten i flera avseenden, bl.a. genom att förbjuda tredjepartsersättningar vid oberoende rådgivning och s.k. up front-provisioner. I Sverige har dessa förbud även gjorts tillämpliga på distributionen av pensionsförsäkring. Det ska här understrykas att EU-kommissionens nu aktuella förslag inte är tillämpliga på och därmed inte anpassade för pensionsförsäkring.

Fortsatt beredning under förhandlingsarbetet

Svensk Försäkring ser positivt på departementets avsikt att bjuda in berörda aktörer till diskussionsmöten under hösten och vi deltar gärna i det fortsatta referensgruppsarbetet. Svensk Försäkring vill framhålla värdet av att departementet under det kommande förhandlingsarbetet med förslagen erbjuder

oss och andra intressenter fortlöpande kontakt och dialog om de viktigare frågor som vi uppmärksammar eller som uppkommer under förhandlingarna.

Svensk Försäkring

Svensk Försäkring

Johan Lundström

Erik Cernjul